



169

Beschikking van de Minister van Justitie van 16 mei 1989, houdende plaatsing in het Staatsblad van de tekst van de Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen (St. 1980, 86), zoals deze laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 27 april 1989, Stb. 168;

De Minister van Justitie,

Gelet op Artikel VII van de wet van 27 april 1989, Stb. 168;

Besluit:

de tekst van de Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen (Stb. 1980, 86), zoals deze laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 27 april 1989, Stb. 168, in het Staatsblad te plaatsen als bijlage bij deze beschikking.

's-Gravenhage, 16 mei 1989

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Uitgegeven de *vijfentwintigste* mei 1989

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

TEKST VAN DE WET GELIJKE BEHANDELING VAN MANNEN EN VROUWEN (STB. 1980, 86) ZOALS DEZE LUIDT NA INWERKING. TREDING VAN DE WET VAN 27 APRIL 1989, STB. 168

Hoofdstuk I. Gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de arbeid

§1. Algemeen

Artikel 1

In deze wet wordt onder onderscheid tussen mannen en vrouwen verstaan direct en indirect onderscheid tussen mannen en vrouwen. Onder direct onderscheid wordt mede verstaan, onderscheid op grond van zwangerschap, bevalling en moederschap. Onder indirect onderscheid wordt verstaan onderscheid op grond van andere hoedanigheden dan het geslacht, bijvoorbeeld echtelijke staat of gezinsomstandigheden, dat onderscheid op grond van geslacht tot gevolg heeft, tenzij dit onderscheid objectief gerechtvaardigd is.

Artikel 1a

1. In de openbare dienst mag het bevoegd gezag geen onderscheid maken tussen mannen en vrouwen bij de aanstelling tot ambtenaar of indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, in de arbeidsvoorwaarden, bij het verstrekken van onderricht, bij de bevordering en bij de beëindiging van het dienstverband. Niet onder arbeidsvoorwaarden zijn begrepen aanspraken of uitkeringen ingevolge pensioenregelingen.

2. Tot de openbare dienst, bedoeld in de eerste zin van het eerste lid, worden gerekend alle instellingen, diensten en bedrijven door de staat en de openbare lichamen beheerd.

3. Van het in de eerste zin van het eerste lid bepaalde mag worden afgeweken in de gevallen waarin het de bescherming van de vrouw betreft, met name in verband met zwangerschap en moederschap.

4. Het bevoegd gezag mag het dienstverband van degene die krachtens aanstelling of op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzaam is in openbare dienst niet beëindigen wegens de omstandigheid, dat betrokkene in of buiten rechte een beroep heeft gedaan op het in het eerste lid bepaalde.

5. Het niet in acht nemen van het bepaalde in het vierde lid ten aanzien van degene die op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzaam is in openbare dienst, maakt het bevoegd gezag niet schadeplichtig. In dat geval kan de betrokkene gedurende twee maanden na de opzegging of na de beëindiging van het dienstverband, indien het bevoegd gezag dit anders dan door opzegging heeft doen eindigen, de nietigheid van de beëindiging inroepen. Het inroepen van de nietigheid geschiedt door kennisgeving aan het bevoegd gezag. Ieder vorderingsrecht van de betrokkene in verband met het inroepen van de nietigheid van de beëindiging van het dienstverband krachtens dit artikellid verjaart na verloop van zes maanden.

6. Bij het aangaan en bij het beëindigen van het dienstverband mag evenmin onderscheid worden gemaakt tussen gehuwden en ongehuwden.

7. Elk beding dat strijdig is met het in de eerste zin van het eerste lid of met het in het zesde lid bepaalde is nietig.

Artikel 1b

Ingeval een natuurlijke persoon, rechtspersoon of bevoegd gezag een ander onder zijn gezag arbeid laat verrichten, anders dan krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht of ambtelijke aanstelling, is artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2

Het is niet toegelaten onderscheid te maken tussen mannen en vrouwen met betrekking tot de voorwaarden voor de toegang tot en de mogelijkheden tot uitoefening van en ontplooiing binnen het vrije beroep.

Artikel 3

1. Het is niet toegelaten bij de aanbidding van een betrekking of bij de behandeling bij de vervulling van een openstaande betrekking onderscheid te maken tussen mannen en vrouwen, noch tussen gehuwden en ongehuwden.

2. Van het in het eerste lid bepaalde mag worden afgeweken in die gevallen waarin ingevolge deze of enige andere wet bij het aanbieden van een betrekking onderscheid tussen mannen en vrouwen mag worden gemaakt en, voor zover het betreft een openlijke aanbidding van een betrekking, de grond voor dat onderscheid daarbij uitdrukkelijk wordt vermeld.

3. Het aanbieden van een betrekking, bedoeld in het eerste lid, geschiedt wat betreft tekst en vormgeving zodanig, dat duidelijk blijkt, dat zowel mannen als vrouwen in aanmerking komen.

4. Indien voor de aangeboden betrekking een functiebenaming wordt gebruikt, wordt of zowel de mannelijke als de vrouwelijke vorm gebruikt, of uitdrukkelijk vermeld, dat zowel vrouwen als mannen in aanmerking komen.

5. Wanneer iemand ter zake van een aanbidding in strijd met het in deze wet bepaalde uit onrechtmatige daad jegens een ander aansprakelijk is, kan de rechter hem op vordering van die ander dan wel van een rechtspersoon als genoemd in artikel 20a ook veroordelen tot openbaarmaking van een rectificatie op een door de rechter aan te geven wijze.

Artikel 4

1. De natuurlijke persoon of de rechtspersoon, die beroepskeuzevoorlichting geeft, mag geen onderscheid maken tussen mannen en vrouwen, bij het geven van voorlichting.

2. De natuurlijke persoon of de rechtspersoon, die een beroepsopleiding, voortgezette beroepsopleiding, of cursus voor bijscholing of omscholing onder welke benaming dan ook in stand houdt dan wel de natuurlijke of rechtspersoon die een examen verband houdend met de hiervoor bedoelde opleidingen of cursussen afneemt, mag bij de toelating tot en de behandeling binnen de opleiding dan wel bij het afnemen van het examen geen onderscheid maken tussen mannen en vrouwen, noch ten aanzien van de criteria noch ten aanzien van de niveaus.

3. Van het in het tweede lid van dit artikel bepaalde mag, behoudens voor wat betreft het afnemen van het examen en mits voor leerlingen van beide geslachten gelijkwaardige voorzieningen aanwezig zijn, worden afgeweken indien de eigen aard van een instelling voor bijzonder onderwijs zich tegen het in dat lid bepaalde verzet.

4. Iedere bepaling die strijdig is met het in het eerste en tweede lid bepaalde, is nietig.

Artikel 5

1. Van het in de artikelen 1a, 2, 3 en 4 bepaalde mag worden afgeweken indien het gemaakte onderscheid beoogt vrouwen in een bevoorrechte positie te plaatsen teneinde feitelijke ongelijkheden op te heffen.

2. Voor zover het betreft de toegang tot beroepsactiviteiten of de hiervoor noodzakelijke opleidingen mag van het in de artikelen 1a, 2, 3 en 4 bepaalde worden afgeweken in gevallen waarin vanwege de aard of de voorwaarden voor de uitoefening van de betreffende beroepsactiviteit het geslacht bepalend is.

3. Als beroepsactiviteiten en hiervoor noodzakelijke opleidingen waarvoor vanwege hun aard of de voorwaarden voor de uitoefening ervan het geslacht bepalend kan zijn, worden slechts beschouwd die welke behoren tot respectievelijk opleiden voor een of meer van de volgende categorieën:

- a. geestelijke ambten;
- b. de beroepsactiviteiten van acteur, actrice, zanger, zangeres, danser, danseres of van kunstenaar of kunstenaressen, voor zover deze activiteiten betrekking hebben op het vertolken van bepaalde rollen;
- c. overige beroepsactiviteiten, nader bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen.

§ 2. Gelijke beloning voor arbeid van gelijke waarde

Artikel 7

1. Bij de toepassing van artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek wordt voor de vergelijking van de in dat artikel bedoelde arbeidsvoorwaarden met betrekking tot het loon uitgegaan van het loon dat in de onderneming waar de arbeider in wiens belang de loonvergelijking wordt gemaakt werkzaam is, door een arbeider van de andere kunne voor arbeid van gelijke waarde dan wel, bij gebreke daarvan, voor arbeid van nagenoeg gelijke waarde pleegt te worden ontvangen.

2. Onder loon als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan de vergoeding door de werkgever aan de arbeider verschuldigd ter zake van diens arbeid, uitkeringen of aanspraken ingevolge pensioenregelingen daaronder niet begrepen.

Artikel 8

Voor de toepassing van artikel 7 wordt arbeid gewaardeerd volgens een deugdelijk stelsel van functiewaardering, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het stelsel dat gebruikelijk is in de onderneming waarin de belanghebbende arbeider werkzaam is. Bij gebreke van een zodanig stelsel wordt de arbeid, gelet op de beschikbare gegevens, naar billijkheid gewaardeerd.

Artikel 9

1. Voor de toepassing van artikel 7 wordt het loon van de belanghebbende arbeider geacht gelijk te zijn aan het loon dat een arbeider van de andere kunne voor arbeid van gelijke waarde pleegt te ontvangen, indien het is berekend op grondslag van gelijkwaardige maatstaven.

2. Voor de toepassing van artikel 7 worden andere dan geldelijke loonbestanddelen in aanmerking genomen naar de waarde, welke daaraan in het economisch verkeer kan worden toegekend.

3. In geval een arbeidsduur is overeengekomen, welke korter is dan die welke in overeenkomstige arbeidsverhoudingen in de regel geacht wordt een volledige dienstbetrekking te vormen, wordt het loon, voor zover het naar tijdsduur wordt berekend, naar evenredigheid verminderd.

Artikel 10

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regelen worden gesteld omtrent het in de artikelen 7, 8 en 9 bepaalde.

Artikel 11

Een vorderingsrecht tot betaling van loon uit hoofde van deze paragraaf verjaart na afloop van twee jaren na het tijdstip waarop uitbetaling had moeten geschieden. Artikel 2013 van het Burgerlijk Wetboek is op deze verjaring van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12

Bij de toepassing van de artikelen 1a en 1b van deze wet is deze paragraaf van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk II. De Commissie gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de arbeid

Artikel 13

Er is een Commissie gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de arbeid, nader te noemen de Commissie.

Artikel 14

1. De Commissie kan op schriftelijk verzoek of uit eigen beweging onderzoeken of een onderscheid is of wordt gemaakt als bedoeld in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek of in deze wet, en haar oordeel daaromtrent kenbaar maken.

2. Een schriftelijk verzoek als bedoeld in het eerste lid, kan worden ingediend door:

a. degene die meent, dat te zijnen nadele een onderscheid is of wordt gemaakt als bedoeld in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek of in deze wet;

b. de natuurlijke persoon, de rechtspersoon of het bevoegd gezag, die wens te weten of zij een onderscheid maken als bedoeld in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek of in deze wet;

c. degene die belast is met de beslissing over een geschil met betrekking tot onderscheid als bedoeld in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek of in deze wet;

d. een ondernemingsraad, die meent dat in de onderneming waarvoor deze is ingesteld, onderscheidenlijk een commissie als bedoeld in hoofdstuk XIA van het Algemeen Rijksambtenarenreglement of een overeenkomstige regeling, die meent dat in de diensteenheid, waarvoor deze is ingesteld, onderscheid wordt gemaakt als bedoeld in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek of in deze wet;

e. een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid, die ten doel heeft de behartiging van de belangen van diegenen die een beroep zouden kunnen doen op het in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek, of in deze wet bepaalde.

3. In het geval een schriftelijk verzoek als bedoeld in het tweede lid, onder d en e, personen noemt ten nadele van wie zou zijn gehandeld, dan wel indien een onderzoek ingesteld uit eigen beweging betrekking heeft op zodanige personen, stelt de Commissie deze personen op de hoogte van het voornemen tot onderzoek. De Commissie is niet bevoegd in het onderzoek en de beoordeling die personen als bedoeld in de eerste zin te betrekken die schriftelijk hebben verklaard daartegen bezwaar te hebben.

4. Tenzij het in het tweede lid bedoelde verzoek de Commissie reeds aanstonds ongegrond voorkomt, in welk geval zij daarover aan verzoeker schriftelijk en met redenen omkleed mededeling doet, stelt zij een onderzoek in en brengt zij haar oordeel schriftelijk en met redenen omkleed ter kennis van de verzoeker, van degene die het onderscheid zou maken, alsmede, in voorkomend geval, van degene, jegens wie het onderscheid zou worden gemaakt.

5. De Commissie kan haar oordeel ter kennis brengen van Onze Ministers die het aangaat, van naar haar mening in aanmerking komende organisaties van werkgevers, van werknemers, uit het beroepsleven of van overheidspersoneel en van betrokken overlegorganen.

6. De Commissie kan haar oordeel over de vraag of bij de aanbidding van een betrekking onderscheid is gemaakt of een uittreksel daarvan openbaar maken op een door haar te bepalen wijze.

Artikel 15

1. De Commissie stelt nadere regelen voor haar werkwijze, waaronder in ieder geval regelen betreffende:

- a. de procedure;
- b. hoor en wederhoor;
- c. de openbaarheid van haar zittingen;
- d. de openbaarmaking van haar oordeel, bedoeld in artikel 14, zesde lid.

2. De in het eerste lid bedoelde regelen behoeven de goedkeuring van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en worden in de Nederlandse Staatscourant bekend gemaakt.

Artikel 16

1. De Commissie bestaat uit 11 leden, onder wie de voorzitter. Elk lid heeft een plaatsvervanger.

2. De benoeming en het ontslag van de leden en de plaatsvervangende leden geschieden door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, in overeenstemming met Onze Ministers van Binnenlandse Zaken, van Justitie en van Onderwijs en Wetenschappen.

3. Alvorens een lid of een plaatsvervangend lid te benoemen, stelt Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de organisaties van werkgevers en van werknemers die deel uitmaken van de Stichting van de Arbeid in de gelegenheid ter zake voorstellen te doen. Tevens verzoekt hij Onze Minister van Binnenlandse Zaken in overleg te treden met de vertegenwoordigers van gemeenten, provincies en waterschappen, alsmede met de centrales van overheidspersoneel die deel uitmaken van de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken en hen in de gelegenheid te stellen ter zake voorstellen te doen. Daarnaast hoort Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Emancipatieraad.

4. De benoeming van de leden en van de plaatsvervangende leden geschiedt voor een tijdvak van ten hoogste vier jaren. Herbenoeming is terstond mogelijk. Degene die is benoemd ter vervulling van een tussentijds opgevallen plaats, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats is benoemd, had moeten aftreden.

5. Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voorziet in het secretariaat van de Commissie.

Artikel 17

1. De Commissie kan zich bij de uitoefening van haar taak doen bijstaan door daartoe door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangewezen ambtenaren.

2. De Commissie kan zich bij de uitoefening van haar taak doen bijstaan door een of meer personen ten einde haar de inlichtingen te verschaffen welke zij dienstig acht. Indien aan deze bijstand kosten verbonden zijn behoeft zij de toestemming van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Artikel 18

1. De Commissie en de in artikel 17, eerste lid, bedoelde ambtenaren kunnen alle inlichtingen en bescheiden vorderen die voor de vervulling van de taak van de Commissie redelijkerwijze nodig zijn.

2. Een ieder is verplicht, behoudens verschoning wegens ambts- of beroepsgeheim, de ingevolge het eerste lid gevorderde inlichtingen en bescheiden volledig en naar waarheid te verstrekken, een en ander op de wijze en binnen de termijn door de Commissie of de betrokken ambtenaar vast te stellen.

3. Indien de gevorderde inlichtingen en bescheiden niet binnen de gestelde termijn worden verstrekt kan Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid deze ten behoeve van de Commissie vorderen.

Artikel 19

De Commissie brengt jaarlijks verslag uit van haar werkzaamheden en maakt dit verslag openbaar. Zij zendt dit verslag aan Onze Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van Binnenlandse Zaken, van Justitie en van Onderwijs en Wetenschappen, de Staten-Generaal, de Sociaal-Economische Raad en de Emancipatieraad.

Artikel 20

Aan de personen bedoeld in artikel 16, eerste lid, en in artikel 17, tweede lid, worden uit 's Rijks kas vergoedingen voor reis- en verblijfkosten verleend volgens de regelen welke terzake voor 's Rijks dienst gelden.

Hoofdstuk III. Groepsactie

Artikel 20a

1. Rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die ten doel hebben de behartiging van de belangen van diegenen die een beroep zouden kunnen doen op het in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek en het in deze wet bepaalde, kunnen in rechte vorderen dat een gedraging die in strijd is met het aldaar bepaalde, onrechtmatig wordt verklaard, dat deze wordt verboden of dat een bevel wordt gegeven om de gevolgen van die gedraging ongedaan te maken.

2. Een gedraging kan niet ten grondslag worden gelegd aan een vordering als bedoeld in het eerste lid, voorzover deze gedraging een persoon betreft die daartegen bezwaar heeft.

Hoofdstuk IV. Slotbepalingen

Artikel 21

1. Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kan ten behoeve van het toezicht op de naleving van artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek, en van deze wet onderzoek doen instellen door daartoe door hem aangewezen ambtenaren. Voor zover het de openbare dienst betreft kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verzoeken een onderzoek als bedoeld in de eerste zin in te doen stellen.

2. Indien uit een onderzoek blijkt dat een onderscheid is of wordt gemaakt als bedoeld in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek of in deze wet doet Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hiervan mededeling aan de natuurlijke persoon, rechtspersoon of het bevoegd gezag dat het onderscheid heeft gemaakt of maakt, en, indien het een onderscheid als bedoeld in artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek of artikel 1a of artikel 1b van deze wet betreft, aan de betrokken ondernemingsraad dan wel de betrokken commissie, bedoeld in hoofdstuk XIA van het Algemeen Rijksambtenarenreglement of een overeenkomstige regeling, alsmede aan de daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komende organisaties van werkgevers, van werknemers, uit het beroepsleven of van overheidspersoneel. De mededeling aan de ondernemingsraad, aan de commissie, bedoeld in hoofdstuk XIA van het Algemeen Rijksambtenarenreglement of een overeenkomstige regeling en aan deze organisaties, bevat geen gegevens waaruit de identiteit van de in het onderzoek betrokken personen ten nadele van wie het onderscheid is of wordt gemaakt kan worden afgeleid.

3. De in het eerste lid bedoelde ambtenaren kunnen alle inlichtingen en bescheiden vorderen die redelijkerwijze voor de vervulling van hun taak nodig zijn.

4. Een ieder is verplicht, behoudens verschoning wegens ambts- of beroepsgeheim, de ingevolge het derde lid gevorderde inlichtingen en bescheiden volledig en naar waarheid te verstrekken, een en ander op de wijze en binnen de termijn door de ambtenaar vast te stellen.

Artikel 22

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek of van deze wet en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze wet de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Artikel 23

De voordracht tot wijziging van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 5, derde lid, onderdeel c, en de voordracht voor een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 10 wordt niet gedaan dan nadat het ontwerp in de Nederlandse Staatscourant is bekend gemaakt en aan een ieder de gelegenheid is geboden om binnen 30 dagen na de dag waarop de bekendmaking is geschied, wensen en bezwaren ter kennis van Onze Minister te brengen. Gelijktijdig met de bekendmaking wordt het ontwerp aan de beide Kamers der Staten-Generaal overgelegd.

Artikel 24

1. Deze wet kan worden aangehaald als: Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen

2. Deze wet treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.